

Részvételi kutatás a fogyasztói magatartás megértésére és a fenntartható életmód felé való elmozdulás elősegítésére: elméleti áttekintés

Participatory research in consumer behaviour: theoretical considerations

NEULINGER ÁGNES

PhD, egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem, agnes.neulinger@uni-corvinus.hu

KISS GABRIELLA

PhD, egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem, gabriella.kiss@uni-corvinus.hu

VERESS TAMÁS

PhD-hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem, tamas.veress@uni-corvinus.hu

LAZÁNYI ORSOLYA

PhD-hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem, orsolya.lazanyi@uni-corvinus.hu

Absztrakt

A részvételi kutatás közel tizenöt éve alkalmazott módszer a nemzetközi fogyasztói magatartás kutatásában, mégis hazai kontextusban elvétve készül ilyen jellegű vizsgálat. Tanulmányunkkal a célunk, hogy bemutassuk a részvételi kutatómódszertan legfőbb sajátosságait és ezzel ösztönözzük a megközelítés gyakoribb alkalmazását magyarországi kutatások esetében is. Jelen munkában a részvételi megközelítésen belül a kooperatív kutatás (co-operative inquiry) jellemzőit mutatjuk be. A kooperatív kutatás során a kutató-kutatott határvonal tudatosan meghaladásra kerül, mely folyamatban a résztvevők közösen határozzák meg a kutatás céljait, kérdéseit és egyéb, az együttműködésre vonatkozó részletet. A kooperatív és részvételi jelleg hivatott támaszt nyújtani a folyamatban résztvevők mindegyike részére releváns tudás létrehozásában és elsajátításában – szemben például a szűk, publikálhatóságot szem előtt tartó tudás/tapasztalatok generálásával. A kooperatív kutatás során a feltárás és megértés egy/több közösen meghatározott akció megvalósítását szolgálja. Írásunkban egy, a fenntartható fogyasztás/életmód felé való átmenetet segítő részvételi kutatási folyamatot is bemutatunk.

Kulcsszavak: kutatómódszertan, kvalitatív kutatás, részvételi kutatás, kooperatív kutatás, ökokör

Abstract

On the international scene of consumer behaviour research, participative inquiry in the last fifteen years has become a known and applied research method, but not in Hungary. One of the goals of our paper is to inspire the use of participative research methods in the Hungarian context by describing the main characteristics of the approach. In current writing within the broad umbrella of participative methods we focus on introducing the specificities of co-operative inquiry. During a research process of a co-operative inquiry the boundaries between researcher and research subjects are intentionally blurred and accordingly, the research goals, questions and other details regarding the co-operation are discussed and decided together. These co-operative and participatory characteristics of the process is intended to support the type of knowledge-making and learning which is relevant for each participant – in contrast with various narrow research designs set to generate knowledge relevant for publication purposes. A co-operative research process is action oriented in a sense that the role of inquiry and understanding is to meet one/multiple collectively set goals. In our current paper we introduce a co-operative inquiry research process intended to help the participants in their efforts towards sustainable consumption/everyday practices.

Keywords: research methods, qualitative research, participative research, co-operative inquiry, eco-teams